

Beslut

efter planerad kvalitetsgranskning vid
Herrgårdsskolan i Västerås kommun

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Herrgårdsskolan avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Namnbyte

Den 1 juli 2023 genomförde Skolinspektionen ett namnbyte från regelbunden kvalitetsgranskning till planerad kvalitetsgranskning. Detta påverkar ingenting vad gäller granskningens innehåll och genomförande.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetsätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av skolan. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Herrgårdsskolan i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Skolinspektionen avslutar härmed granskningen av Herrgårdsskolan.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn på Herrgårdsskolan leder och styr i hög utsträckning skolans utveckling.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn leder ett systematiskt kvalitetsarbete som omfattar kunskapsresultat och skolans värdegrundsuppdrag. Rektorn leder även ett strategiskt jämställdhetsarbete och organiserar på ett tydligt sätt det pedagogiska arbetet på skolan.

Rektorn följer upp, analyserar och utvecklar verksamheten systematiskt

Granskningen visar att rektorn kontinuerligt och systematiskt under läsåret följer upp och analyserar kunskapsresultat i samtliga ämnen och klasser samt resultat kopplat till värdegrundsarbetet. Rektorn använder flera olika metoder för att löpande följa upp kunskapsresultat samt att värdegrunden integreras i undervisningen. Det görs genom exempelvis statistik av omdömen, resultat från nationella prov och screeningar, men även genom elevenkäter som omfattar både värdegrundsfrågor och frågor som rör undervisningen samt genom dialoger med personal och elever i olika forum. Utöver detta skapar sig rektorn en bild av undervisningens genomförande och förutsättningar

genom lektionsbesök som rektorn själv eller delar av elevhälsan genomför och återkopplar till rektorn. Även om rektorn har metoder för att ta reda på elevernas synpunkter, bland annat genom elevrådet och genom att rektorn tar del av de utvärderingar som lärare genomför med sina klasser, så har rektorn ändå påbörjat ett utvecklingsarbete för att än mer specifikt och systematiskt ta reda på elevernas åsikter om undervisningen. I det arbetet tas nya frågor fram till skolans elevenkät för att få fram elevernas tankar bättre. Rektorn uppger att det finns en medvetenhet om att det kan vara känsligt för elever att svara på frågor om undervisningen när läraren sitter med och hör, därav valde rektorn att utveckla frågorna i enkäten.

Den breda uppföljningen ger rektorn ett bra underlag till analyser av vad som orsakar olika resultat. Av granskningen framgår att rektorn involverar lärare, elevhälsa, biträdande rektor, speciallärare och specialpedagoger i analysarbetet som sker organiserat vid så kallade analyssamtal. Dessa tillfällen sker under ledning av rektorn och det finns framtagna analysfrågor som stöd för fördjupande analyser och reflektioner över arbetet på organisation-, grupp- och individnivå. Av dokumentationen framgår att ett av syftena med analyssamtalen är att utveckla samarbetet och samplaneringen kring elevgrupperna.

Granskningen visar vidare att rektorn, utifrån analysen av de olika uppföljningsresultaten, vidtar adekvata utvecklingsinsatser. Ett exempel på skolövergripande utvecklingsinsatser som rektorn har beslutat om är att alla årskurser ska arbeta med ett specifikt matematikläromedel. Detta beslut tog rektorn efter att det i uppföljande analyser identifierats att elevernas matematikresultat ökade och förmågan att diskutera matematik utvecklades i de årskurser som arbetat med matematikmaterialet. Ytterligare utvecklingsinsats som beslutats är att klasserna börjat med intensivläsning då rektorn uppmärksammat att färre elever överlag har goda läsvanor och att ord- och läsförståelse påverkas av det. Vidare har rektorn också beslutat att lärarna i sin undervisning ska fokusera på det kooperativa lärandet. Arbetet med det kooperativa lärandet har pågått under flera år och började med att en lärare provade arbetssättet i sitt klassrum med gott resultat. Vidare framgår av granskningen att rektorn utvärderar effekterna av olika arbetssätt. I utvärderingen av det kooperativa lärandet har rektorn sett goda effekter i form av att eleverna i högre grad samarbetar och hjälper varandra samt att eleverna reflekterar mer med varandra än tidigare och vågar visa sina kunskaper, därav har rektorn beslutat om att fortsätta utveckla det kooperativa lärandet i alla klassrum. Ytterligare exempel är att rektorn under läsåret målmedvetet har arbetat med att utveckla undervisningen genom att schemalägga speciallärare, specialpedagog och SVA-lärare mot årskurser för att ge det stöd som eleverna behöver på sin nivå. I uppföljning av denna insats har rektorn sett att fler elever än tidigare som legat

på gränsen till måluppfyllelse nu har godtagbara kunskaper, samt att de elever som behövt extra utmaningar nu har fått det i större utsträckning.

Av granskningen framgår att rektorn har ett väl underbyggt underlag vid resursfördelning. I den dokumentationen framgår att rektorn fördelar resurser utifrån identifierade behov i samband med tidigare nämnda analyssamtal samt utifrån information om elevers behov som rektorn får i samband med överlämningssamtal från andra skolor. Insatserna kan till exempel vara stöd från speciallärare under vissa lektioner, tid i lärostudion, resursperson eller anpassat material. Rektorn har även avsatt resurser i form av logoped för att utveckla skolans språkstödande undervisning ytterligare. Vidare framkommer av granskningen att rektorn systematiskt följer upp vilka effekter resursfördelningen får. Av bland annat dokumentationen framgår att rektorn följer upp det vid elevhälsosamtal tillsammans med hela elevhälsan. Exempelvis har insatser kring skolfrånvaro gett god effekt vilket möjliggjort för rektorn att omfördela resurser utifrån ett nytt nuläge.

Rektorn leder ett strategiskt jämställdhetsarbete

Granskningen visar att rektorn leder skolans jämställdhetsarbete och arbetar för att alla elever oavsett könstillhörighet ges en likvärdig utbildning. Av granskningen framgår att rektorn följer upp flickor och pojkars kunskapsresultat och trygghetsresultat utifrån kön och har satt in åtgärder vid behov. I intervju med elevhälsan framgår bland annat att skolan har arbetat med åtgärder när det har funnits skillnader mellan flickor och pojkars svarsresultat i Skolinspektionens enkät vårterminen 2023 gällande trygghetsfrågor. Ett annat exempel är de diskussioner som nu förs bland personalen på skolan om fotbollsplanen för att den ska upplevas som mer tillgängligt och inkluderande för alla oavsett kön. Av den inkomna dokumentationen framgår att rektorn i sin uppföljning av kunskapsresultat kan se att fördelningen mellan flickor och pojkars resultat är jämna i majoriteten av ämnena. Rektorns analys är att det kooperativa lärandet kan ha bidragit till att resultaten i teoretiska ämnen har jämnats ut mellan könen. Rektorn konstaterar att det kooperativa lärandet har ökat engagemang och motivation för inlärning hos eleverna för både flickor och pojkar. I det kooperativa lärandet fungerar eleverna som lärresurser för varandra och lärarna kan lägga mer fokus på de elever som är i behov av stöd. Rektorn refererar till forskning i den inkomna dokumentationen och lyfter bland annat att pojkars större behov av stöd och styrning under inlärning. Årskursernas planering utifrån lärandemålen där behoven beaktas, även utifrån könsperspektiv, är enligt rektorn också en framgångsfaktor.

Vidare visar granskningen att rektorn medvetet och regelbundet för diskussioner om jämställdhetsfrågor med lärarna i pedagogiska forum och fortbildningsdagar samt att

jämställdhetsperspektivet ingår i analysamtalen. Rektorn uppger i intervju att det är tydliga direktiv kring att komma bort från könstypiska kommentarer till flickor respektive pojkar och rektorn har diskuterat vuxnas bemötande av elever utifrån kön samt pratat om förhållningssätt i klassrummet med lärarna. Lärare beskriver i intervju att de är väl införstådda med vilka förväntningar rektorn har på dem och att de jobbar med jämställdhetsfrågorna. Lärarna ger som exempel att de i undervisningen har pratat om jämställdhet med eleverna i samband med yrken, löneläge och rösträtt. Lärare uppger även att rektorn har beslutat att det ska vara flickor och pojkar med som representanter på elevråd och att skolans bibliotek ska ha litteratur som belyser flickor och pojkar i ett mångfaldsperspektiv. I elevintervjuer framkommer inget annat än att eleverna upplever att flickor och pojkar behandlas lika på skolan.

Rektorn leder och organiserar på ett tydligt sätt det pedagogiska arbetet på skolan

Granskningen visar att rektorn leder och organiserar det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolans kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Av granskningen framgår att rektorn skapar goda förutsättningar för lärarna att samverka, både kollegialt med varandra och med elevhälsan, genom en tydlig mötesstruktur där det finns avsatta tider varje vecka för möten i pedagogiskt forum, samplanering i årskurserna och elevhälsomöten samt månadsvisa möten där all personal deltar. Det finns även arbetsgrupper för lärare i svenska, matematik och informations- och kommunikationsteknik. I intervjuer med rektorn framgår att rektorn tydliggör syfte och innehåll för olika samverkansformer bland annat i ett kalendarium som skickas ut till personalen. Vidare visar granskningen att rektorn försäkrar sig om att det sker ett lärande i kollegiet som ger avtryck i undervisningen. I intervjuer med lärare och elevhälsa framgår att rektorn kontinuerligt följer upp hur utvecklingsarbetet går i analysamtalen och genom klassrumsobservationer.

Av granskningen framgår att rektorn ser till att skolans arbets- och förhållningssätt är tydliga och tillämpas av lärarna. I intervju med lärare och elevhälsa framgår att rektorn förmedlar vad som gäller på skolan både muntligt på möten som på uppstartsdagar och husmöten, men även via e-post. Rektorn har även en utvecklingsgrupp, bestående av representanter från varje arbetslag, där beslut som rektorn tar sprids vidare ut till alla. Det framgår av granskningen att rektorn har tydlig ledning och styrning som utgår från att först lyhört diskutera med personalen. Rektorn prioriterar det som gynnar eleverna och deras lärande och är noga med att följa upp att rutiner följs. Det framgår av intervjuer med såväl rektorn som lärare att rektorn för samtal med berörda om rutiner inte följs.

Vidare framgår av granskningen att nyanställda lärare får en noga planerad introduktion. I intervju med rektorn framkommer att rektorn i samtal inför anställningen går igenom vad som gäller och vilka förväntningar som finns. Sedan har rektorn ett efterföljande introduktionssamtal med vissa punkter som går igenom vid påbörjad anställning. Vidare framgår att nyanställda lärare får en mentor och att mentorskapet kan variera, som exempel ges att en nyexaminerad lärare har fått specialpedagogen som mentor eftersom den kan behöva mer stöd i undervisningsfrågor jämfört med en nyanställd med behörighet och erfarenhet. En behörig nyanställd kan istället få en lärarkollega som mentor. Rektorn följer även upp nyanställdas arbete under introduktionen genom att ha kontinuerliga samtal med den nyanställda och mentorn för att få en bild av hur introduktionen fungerar. Rektorn är också med i klassrummet för att se hur undervisningen fungerar i praktiken tillsammans med eleverna. I intervju med elevhälsan framkommer att flera funktioner på skolan medverkar till att introducerar nya kollegor.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att undervisningen är varierad och innehåller ett aktivt lärarstöd samt har en tydlig struktur med målfokusering. I undervisningen finns naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Lärarna anpassar undervisningens innehåll till aktuell elevgrupp och har höga förväntningar på eleverna. Eleverna ges möjligheter att reflektera över sitt eget lärande och att delta i planering och utvärdering av undervisningen.

Undervisningen är varierad och har tydlig struktur

Granskningen visar att undervisningen som lärarna bedriver är varierad med olika typer av uppgifter och aktiviteter. I den inkomna dokumentationen framgår att lärarna

i de olika årskurserna planerar och utvärderar arbetsområden och undervisningsformer tillsammans i syfte att skapa en varierad undervisning med anpassningar av arbetsformer och undervisningsmetoder. Arbetsformerna varierar mellan olika ämnen och arbetsområden. Exempelvis varierar lärare mellan grupparbete, pararbete och enskilt arbete där eleverna får möjlighet att agera lärresurser åt varandra. I intervjuer berättar eleverna att de får arbeta på olika sätt exempelvis både med böcker och digitalt.

Av granskningen framgår vidare att eleverna ges ett aktivt lärarstöd under lektionens gång. Eleverna uppger i intervju att lärarna går runt och kollar att eleverna är aktiva i grupparbete eller enskilt och att lärare uppmärksammar om en någon elev behöver stöd i en uppgift. Eleverna beskriver också olika strategier som eleverna har i klassrummet om de behöver hjälp, exempelvis hur de kan ta hjälp av klasskompisar eller läsa uppgiften en gång till innan de räcker upp handen för att be läraren om hjälp. I intervju med lärarna framkommer bland annat att lärarna använder bildstöd för att tydliggöra och nå fram till alla elever. Bildstödet visar vad och hur eleverna ska arbeta under lektionen och i vilken ordning som eleverna ska göra olika moment och uppgifter. Av de observerade lektionerna framgår också att det finns bildstöd i klassrummen som påminner om hur elever ska gå tillväga om de behöver hjälp.

Granskningen visar vidare att undervisningen är strukturerad och målfokuserad. Av granskningen framgår att hela skolan arbetar med fem gemensamma punkter för att eleverna ska uppleva en trygg inlärningsmiljö med tydlig struktur. Personalen har enats om lugn start på dagen, tydlig genomgång av lektionens mål, tydligt avslut, information om vilken ljudnivå som gäller samt att det ska finnas möjlighet till rörelse under lektionen. De har även enats om att alla ska använda bildstöd. I intervju med lärare framgår att lärarna förklarar syftet för eleverna för att de ska förstå varför de tränar på något, ett exempel som lyfts är att lärare ibland använder en figur i matematikmaterialet som påminner eleverna om syftet. Vidare framgår av granskningen att lärare har ett sammanfattande avslut på lektionerna. Till exempel använder lärarna avslutningslappar där eleverna får skriva vad de har lärt sig av lektionen och ser då om det är något som eleven behöver träna mer på. Lärare uppger att de inte alltid hinner med avslutet på varje lektion men att de då sammanfattar på nästa lektion eller i slutet på dagen istället. I intervju med eleverna framkommer att eleverna upplever lektionsavsluten som tydliga, ofta piper en timer vilket betyder att de ska plocka undan. Eleverna beskriver hur lärare också kan samla dem på mattan och att de till exempel pratar om hur dagen har varit.

Undervisningen stimulerar och utmanar eleverna

Granskningen visar att undervisningen har naturliga inslag som stärker elevernas självförtroende och motivation att lära. Rektorn lyfter i intervju vikten av att skapa goda relationer och att lärare har god kännedom om eleverna. I intervjuer beskriver lärare och elevhälsa flera sätt att stärka elevernas självförtroende, exempelvis genom att skapa situationer där eleverna får känna att de lyckas. Detta gör lärare genom att hitta material på rätt nivå för varje individ eller att organisera klasserna i mindre grupper och konstellationer som gör att elever får arbeta på sin nivå. Ett annat exempel är att varje elev får tre små begripliga mål på utvecklingssamtalet. Lärare beskriver även att de pratar med eleverna om nyttan av olika kunskaper som ett sätt att motivera eleverna vidare eller att de pratar uppmuntrande i stunden med eleverna. Eleverna beskriver i intervju att lärare tror på att eleverna kan lära sig, lärare säger exempelvis till eleverna att de vet att eleverna är bra på det som de ska göra även om eleverna säger att de inte kan.

Vidare framgår av granskningen att lärare har höga förväntningar på eleverna. Rektorn uppger i intervju att det kooperativa lärandet med grupper och olika konstellationer har varit framgångsrikt eftersom förväntningarna eleverna får är rimliga på den nivå de befinner sig. Rektorn uppger att grupperna är flexibla och förändras allteftersom för att utmana elevernas på rätt nivå så att det förmedlas höga och samtidigt rimliga förväntningar. Rektorn drar slutsatsen att eleverna vågar anta nya utmaningar när de känner sig sedda och bekräftade. Vidare framgår också av lektionsobservationer att lärarna förmedlar höga förväntningar på eleverna, bland annat förväntar sig lärare att elever ska följa med i undervisningen, lyssna på den som har ordet och lärare ser till att alla elever får höras.

Granskningen visar att undervisningens innehåll och arbetssätt är anpassat till aktuell elevgrupp så att eleverna ges möjlighet att nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling. Av granskningen framkommer att det finns goda möjligheter för lärare att arbeta med att nivåanpassa undervisningen genom flexibla nivågrupperingar i både svenska och matematik då speciallärarna och läraren i svenska som andra språk finns med under vissa lektioner så att eleverna får utmaningar eller stöd och hjälp i ett mindre sammanhang. Lärare uppger i intervju att även matematikmaterialet har olika svårighetsgrader och att det finns olika läsgrupper för att elever ska få utmaning på sin nivå. Lärare har även tagit studiehandledare till hjälp för att förbereda elever på ord och begrepp inför lektionen. Vidare framgår av granskningen att lärare har ett gott samarbete med elevhälsan i utformandet av ledning, stimulans och extra anpass-

ningar. I intervju med elevhälsan framkommer att stora delar av analysamtalen handlar om hur lärare kan arbeta ytterligare med anpassningar på grupp- och organisationsnivå. Vid lektionsobservationerna fanns det i klassrummen ett utbud av hjälpmedel tillgängligt för eleverna som till exempel skärmar, hörselkåpor och sittdynor. Det framgick även att det i lektionsstrukturen fanns inbyggda instruktioner till elever vad de kunde arbeta vidare med om de blev klara med sina uppgifter fort.

Eleverna ges strategier för lärande och eleverna är delaktiga i undervisningens utformning

Granskningen visar att eleverna ges goda möjligheter till reflektion och strategier för sitt lärande och därmed ges möjligheter att ta ansvar för sitt eget lärande. Av lektionsobservationer framgår att lektionerna innehåller öppna frågor där lärare resonerar tillsammans med eleverna och uppmuntrar till olika sätt att lösa uppgifter eller att lärare reflekterar med elever kring ord och begrepps betydelse. Rektorn uppger i intervju att reflektion ingår i lektionsupplägget genom det kooperativa lärandet där elever får samarbeta och föra diskussioner. I både observationer och i intervju med lärare framkommer att lärare pratar med eleverna om strategier för lärande, bland annat förmedlar lärare till elever att det finns fler sätt att tänka och att alla måste hitta det sätt som passar dem bäst. Vidare framgår att eleverna kontinuerligt får återkoppling från lärare kring hur det går för dem. I intervju ger lärarna fler exempel på hur de kontinuerligt återkopplar till eleverna, dels muntligt under varje lektion och dels genom skriftligt återkoppling kring vad som kan förbättras i exempelvis skrivprojekt. Flera lärare använde också utvärdering som metod i sin undervisning för att eleverna ska få reflektera kring vad de har lärt sig och vad de behöver träna mer på. Utöver det är också återkoppling en central del av utvecklingssamtalen.

Av granskningen framkommer vidare att eleverna på flera sätt ges möjlighet att vara delaktiga i planering och utvärdering av undervisningen. I intervju med lärare framgår att eleverna i olika sammanhang får svara på frågor om vad de tycker om undervisningen, bland annat har elever fått frågan hur en perfekt lektion ser ut för dem. Lärare uppger att eleverna ger många olika förslag som att se på film, resonera, hur de vill jobba med texterna eller hur de ska arbeta i olika konstellationer. Elever får även arbeta med tankekartor inför ett nytt område och kan även påverka hur de vill redovisa. Ibland är det lärare som på olika sätt utvärderar undervisningen med eleverna efter en lektion eller i ett klassråd, men det kan även ske i form av enkäter. Elevernas synpunkter från utvärderingar påverkar sedan kommande planering. Som tidigare nämnts har rektorn påbörjat ett utvecklingsarbete av elevenkäter för att än mer specifikt och systematiskt ta reda på elevernas åsikter om undervisningen och i

intervjuer med lärare framgår att rektorn är tydligt med att lärarna ska arbeta med elevers delaktighet.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning så att utbildningen präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att det finns ett medvetet och samlat arbete kring att skapa en trygg skola med god studiero. Arbetet bygger på systematiska kartläggningar och uppföljningar där åtgärder sätts in utifrån vad som framkommer i analyser av resultaten. I arbetet med trygghet och studiero är all personal samt eleverna delaktiga.

Skolan arbetar samlat för att skapa studiero

Granskningen visar att skolan arbetar samlat och strategiskt för att skapa en god studiero. Som tidigare nämnts arbetar skolan utifrån en lektionsstruktur med fem gemensamma punkter för hur undervisningen ska se ut. Lektionsstrukturen blir på det sättet tydlig och förutsägbar för eleverna. Det finns också en medvetenhet kring elevernas placeringar och hur klassrummet möbleras för att skapa god studiero. I intervju med rektorn framkommer att skolan har arbetat länge med de fem punkterna, att de är implementerade och att rektorn tar upp de fem punkterna vid nyanställningar. Skolan arbetar systematiskt med kartläggning, analyser och åtgärder för att skapa god studiero. Ett exempel är att skolsköterskan genomför individuella hälsosamtal med eleverna årskurs 2 och årskurs 4 där frågor som rör studiero finns med. Resultaten på gruppnivå återkopplar elevhälsan till elevhälsoteamet och berörd lärare.

Vidare framgår av granskningen att eleverna görs delaktiga i arbetet med studiero genom att eleverna tillsammans med läraren tar fram klassrumsregler vid läsårsstart för att skapa en bra arbetsmiljö i klassrummet. Eleverna görs även delaktiga genom elevråd och klassråd. Av intervjuer med elevhälsan framgår att rektor är med på elevråd

och att samtal förs med eleverna kring elevernas tankar kring studieron. Lärare beskriver i intervju hur de arbetar för att nå god studiero genom att skapa relation till eleverna, prata med eleverna om vad studiero innebär och vad ro att kunna arbeta betyder för olika personer. Exempelvis får elever förbereda temat inför utvecklingssamtal och prata med lärarna om studiero.

Vid de observerade lektionerna framgår att lärare har goda strategier för att främja en god studiero och åtgärdar störande inslag i klassrummen. Lärarna uppger i intervju att de behöver vara tydliga med eleverna kring ljudnivån att viska, och om någon blir störd då så får de ta på sig hörlurar. Av observationer framkommer att lärare har metoder för att fånga upp eleverna igen när de glömmer bort sig, bland annat genom att påminna om "viskrösten" eller att läraren högt räknar ner "tre, två, ett" som en signal att eleverna ska lyssna. I intervju med elever framkommer att lärare säger till lugnt och bestämt om någon stör. Vid samtliga observerade lektioner fanns vid tillfället en god studiero och eleverna var överlag engagerade i skolarbetet.

Av granskningen framkommer att lärare har både ett kollegialt stöd i arbetet med studiero men även stöd från elevhälsan och rektorn. I intervju med elevhälsan framkommer att elevhälsan genomför lektionsobservationer och att de exempelvis kan ha fokus på studiero och hur arbetet kring de fem punkterna ska se ut. Lärarna gör kollegiala observationer hos varandra och observationen efterföljs av ett reflekterande samtal. En framgångsfaktor som nämns i intervjun med elevhälsan är att de tillsammans på skolan deltog i Skolverkets "specialpedagogik för lärande" och i det arbetade mycket kring extra anpassningar och vad som kan göras på grupp- samt organisationsnivå för att främja god studiero. Lärare och elevhälsan har också arbetat tillsammans med den fysiska miljön i klassrummet. Ytterligare en framgångsfaktor i arbetet kring studieron har varit att dela upp eleverna i halvklasser och mindre grupper så att de elever som behöver mer stöd kan få det. Representanterna ur elevhälsan uppger att studieron på skolan överlag är god, men att de periodvis behöver gå in och arbeta i vissa grupper eller klasser. Om lärare har problem med studiero kan de boka en tid med elevhälsan för att gemensamt hitta lösningar. Även rektorn går in vid behov och observerar och pratar med elever eller hjälper läraren att komma fram till åtgärder.

Skolan arbetar medvetet med att skapa trygghet

Granskningen visar att skolan bedriver ett gemensamt, systematiskt och medvetet arbete för att skapa en trygg skolmiljö för alla elever. Av granskningen framkommer att elevernas upplevda trygghet kartläggs bland annat genom att alla elever får svara på enkäter där frågor om trygghet ingår samt att rektorn genomför trygghetsvandringar med elevrådet en gång per termin. Eleverna är delaktiga i arbetet med trygghet och

inför trygghetvandringarna har elevrådsrepresentanterna förberett vandringarna genom att lyfta trygghetsfrågor på klassrådet. Under trygghetsrundorna visar eleverna platser som upplevs otrygga och diskuterar vad som kan göras åt det. Resultaten av enkätsvaren diskuteras i klasserna på gruppnivå och klassernas resultat följs upp av rektorn över tid. I intervjuer med elevhälsan framkommer att analysamtal genomförs tre gånger per läsår för alla årskurser där sådant som rör bland annat trygghet följs upp och analyseras. Personalen diskuterar då hur resultaten ser ut och hur de kan arbeta vidare eller stärka upp utifrån det som kommit fram. Granskningen visar att skolan har identifierat områden som elever har pekat ut som otrygga och skolan har satt in åtgärder. Överlag beskriver både personal och elever i intervjuer att de upplever en hög trygghet på skolan, men det kan inträffa incidenter och det kan förekomma att elever tycker att andra elever skapar otrygghet. Det kan exempelvis handla om att någon uttalar något som uppfattas som elakt. Eleverna uppger i intervju att de kan säga till lärare vid dessa tillfällen och att skolan har en kurator som eleverna kan prata med. Trygghetsteamet finns för råd och stöd till personal för hur man skriver kränkingsanmälningar, utreder och följer upp dessa. De fungerar även som samtalsstöd då konflikter uppstår samt aktivt ger stöd i de elevgrupper där behov finns.

Vidare visar granskningen att skolan även arbetar med främjande och förebyggande åtgärder i syfte att skapa en trygg arbetsmiljö för alla elever. Av granskningen framgår till exempel att trygghetsteamet förmedlar material till lektioner samt tips till klasslärarna i värdegrundsarbetet på skolan. Syfte är att öka tryggheten och att motverka kränkningar och diskriminering samt samtala om friskfaktorer. Rektorn uppger i intervju att i det förebyggande trygghetsarbetet arbetar skolan utifrån ett årshjul med olika insatser i respektive årskurs, exempelvis att de pratar om nätanvändning i årskurs 3–4. I den inkomna dokumentationen framgår att skolan har ett faddersystem där de äldre eleverna är faddrar för de yngre för att skapa en större känsla av gemenskap. Ytterligare exempel är att skolan arbetar aktivt för trygghet och trivsel genom bland annat rastaktiviteter. På rasterna har alla rastvärdar gula reflexvästar med namn för att enkelt synas och alla rastvärdar har en bestämd plats enligt ett schema för att täcka hela skolgården vilket ökar tryggheten för eleverna.

Av granskningen framgår att det finns en samsyn i trygghetsarbetet och att rektorn följer upp efterlevnaden av de insatser som beslutats. Rektorn uppger i intervju att det som är bestämt behöver tas upp med jämna mellanrum eftersom det annars riskerar att glömmas. Rektorn drar slutsatsen att en trygg personalgrupp och ett gemensamt förhållningsätt bidrar till ett gott trygghetsarbete. Rektorn kan också se i sin uppföljning av trygghetsresultat att det idag är färre områden som eleverna uppfattar som otrygga.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionens bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i hög utsträckning.

Den sammanfattande motiveringen till bedömningen är att rektorn följer upp och analyserar lärarnas omdömen för att identifiera eventuella skillnader som kan ha sin grund i att kunskapsbedömningen inte är likvärdig, samt för en diskussion med lärare utifrån dessa analyser. Rektorn ger lärarna goda förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen genom att organisera samverkan kring bedömning.

Rektorn analyserar skillnader i omdömen

Granskningen visar att rektorn på ett systematiskt sätt analyserar skillnader i omdömen samt för diskussioner med lärare utifrån dessa analyser i syfte att omdömen ska vara rättvisande och likvärdiga. Av granskningen framgår att rektorn följer upp omdömen i alla klasser och ämnen för att hitta eventuella avvikelser i bedömningen. I intervju med rektorn framkommer att rektorn vid analys av omdömen såg att en årskurs på lågstadiet använde de tre olika bedömningsnivåerna mer frekvent än de andra årskurserna. Detta ledde till att rektorn startade ett utvecklingsarbete kring de olika bedömningsnivåerna. Ett annat exempel är när rektorn för några år sedan uppmärksammade att det var lärare som hade gjort bedömningar som inte helt stämde överens i jämförelse med vad som framkommit under analyssamtalen och elevhälsomöten. Det ledde till att förstelärarna fick i uppdrag att tydliggöra de olika nivåerna i lärarkollegiet. Rektorn uppger även att det arbetet sedan ingick i arbetet med att implementera Lgr 22. I intervjuer med lärare framkommer att rektorn tydligt uttalar att lärarna ska prata om likvärdigheten. Lärare bekräftar även i intervju att det har funnit avvikelser i bedömning mellan klasser och att det då fördes intensiva diskussioner på skolan. Både rektorn, elevhälsan och lärare uppger i intervjuer att de ser att likvärdigheten gällande bedömningar och omdömen har ökat efter ovan beskrivna insatser.

Rektorn ger lärare förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg

Granskningen visar att rektorn ger alla lärare goda förutsättningar att samarbeta kring bedömning och omdömen i syfte att uppnå en likvärdighet i bedömningar. Av granskningen framgår att rektorn har organiserat och avsatt tid för att alla lärare ska ha möjlighet att diskutera och kvalitetssäkra sina bedömningsmetoder och omdömen. Bland annat sker sambedömning i årskurserna och samrättningar av nationella prov samt att årskursens klasslärare, rektorn, biträdande rektor, specialpedagog, speciallärarna och läraren i svenska som andraspråk genomför analysamtal inför alla bedömningar. Vidare framgår av granskningen att lärare har möjlighet att samverka med lärare från andra skolor i bedömningsfrågor då det finns lärarträffar som huvudmannen organiserat i samband med implementeringen av Lgr 22. Dessa lärarträffar omfattar alla ämnen och berör både planering och bedömning av undervisningen.

Granskningen visar även att lärare använder olika metoder för att göra likvärdiga bedömningar. Av granskningen framgår att lärarna tar stöd av Skolverkets bedömningsstöd. Lärare kan också få stöd från elevhälsan, exempelvis i samband med screeningar samt att elevhälsan är med i vissa bedömningsituationer och kan ge lärare stöd i att tolka underlagen och se vilken kunskapsnivå eleverna ligger på. Vidare framkommer i intervju med rektorn och lärare att nya lärare ges stöd av kollegiet vid bedömning och betygsättning. För att säkerställa att elevers kunskaper kan föras vidare vid lärarbyten uppger rektorn i intervju att det finns ett digitalt system som lärarna använder för att dokumentera elevernas kunskaper.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

På Skolinspektionens vägnar

Beslutet har fattats av Ylva Tillquist, utredare.

I den slutliga handläggningen av ärendet Sofia Granberg, utredare (föredragande) och Susanne Lindberg Åkerberg, utredare medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningen inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Två gruppintervjuer med elever.
- En gruppintervju med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektorn.
- Dokumentstudier. Dels de dokument som begärts in från huvudmannen och skolan samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens protokoll för faktakontroll.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter. Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektorn arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning präglas utbildningen av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida:
www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Herrgårdsskolan är en grundskola med årskurserna 1 till 5. På skolan finns även förskoleklass. Huvudman för skolan är Västerås kommun. Skolan hade vid tidpunkten för Skolinspektionens besök 282 elever i årskurserna 1-5. Förskoleklassen omfattades inte av granskningen.

Skolinspektionen besökte skolenheten den 19-20 september 2023. Digital intervju genomfördes 21 september 2023. Besöket genomfördes av Sofia Granberg och Susanne Lindberg Åkerberg och Christina Wallin.